

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ๑) เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ของครู ผู้บริหาร ครูโรงเรียนมัธยมเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๒) เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ของครู ผู้บริหารที่มีปัจจัยพื้นฐานต่างกัน ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ของครู ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๓๔ คน จากทั้งหมด ๘ โรงเรียน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance ANOVA) การเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีของ Scheffe ซึ่งสามารถ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน พบว่า

๑. เพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๘ และเป็นเพศชาย จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒

๒. อายุ พบว่า ส่วนใหญ่ ๓๐ – ๓๙ ปี จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓ น้อยกว่า ๓๐ ปีจำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓ มากกว่า ๕๐ ปี จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๘ อายุ ๔๐ – ๔๙ ปี จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔ ตามลำดับ

๓. วุฒិการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ปริญญาตรี จำนวน ๑๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒ ปริญญาโท จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒ และปริญญาเอก จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘ ตามลำดับ

๔. ประสพการณ์การทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่น้อยกว่า ๕ ปี จำนวน ๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕ มากกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐ ๖ – ๑๐ ปี จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗ และ ๑๑ – ๒๐ ปี จำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕ ตามลำดับ

๕.๑.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรม รองลงมาด้านกำหนดเป้าหมายและนโยบาย ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครอง ชุมชน และด้านการประเมินผล ตามลำดับ

๑) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ด้านกำหนดเป้าหมายและนโยบาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า บริหารและครูร่วมกันกำหนดแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นไปตามปรัชญาและนโยบายของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการสร้าง ความเข้าใจในแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

๒) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด และการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมต่างๆ ของนักเรียนมีครูเป็นผู้ส่งเสริม กระตุ้นดูแล, โรงเรียนมีการบูรณาการการสอนทุกกลุ่มสาระในด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเช่นการพา ไปทัศนศึกษาดูงาน, การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมต่างๆ ของนักเรียนได้ร่วมปฏิบัติกับเพื่อนๆ ในโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

๓) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียน บ้าน วัด และชุมชนมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา เป็นต้น อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนโรงเรียนมีการจัดประชุมด้านการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

๔) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนมีแบบรายงานสรุปผลดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม, มีเกณฑ์การประเมินผลการเรียนที่ชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนโรงเรียนมีการจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

๕.๑.๓ การเปรียบเทียบการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ดังนี้

๑. ผู้บริหารและครู เพศชาย กับ เพศหญิง มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและครูเพศต่างกัน มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในโรงเรียนมัธยมเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๒. ผู้บริหารและครู อายุต่างกัน มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและ ครูอายุต่างกัน มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครู อายุต่างกัน มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านกำหนดเป้าหมายและนโยบาย, ด้านการจัดกิจกรรม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ตามวิธีการเปรียบเทียบรายคู่ของ Scheffe ได้ผลการเปรียบเทียบรายคู่ ดังต่อไปนี้

ภาพรวม เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีอายุน้อยกว่า ๓๐ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนแตกต่างกับ ผู้บริหารและครูที่มีอายุ ๓๐-๓๕ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ด้านกำหนดเป้าหมายและนโยบาย เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีอายุน้อยกว่า ๓๐ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครู ที่มีอายุ ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ด้านการจัดกิจกรรม เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีอายุน้อยกว่า ๓๐ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครู ที่มีอายุ ๓๐-๓๕ ปี และอายุมากกว่า ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ด้านการประเมินผล เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีอายุน้อยกว่า ๓๐ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครู ที่มีอายุ ๓๐-๓๕ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ ๐.๐๕

๓. ผู้บริหารและครู วุฒิการศึกษาต่างกัน มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและครู วุฒิการศึกษาต่างกัน มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครู วุฒิการศึกษาต่างกัน มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรม และด้านการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านกำหนดเป้าหมายและนโยบาย กับด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ตามวิธีการเปรียบเทียบรายคู่ของ Scheffe ได้ผลการเปรียบเทียบรายคู่ดังต่อไปนี้

ภาพรวม เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครู ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ด้านกำหนดเป้าหมายและนโยบาย เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครู ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครู ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

๔. ผู้บริหารและครู ประสพการณ์การทำงานต่างกัน มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและครูประสพการณ์การทำงานต่างกัน มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในโรงเรียนมัธยมเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครู ประสพการณ์การทำงานต่างกัน มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ตามวิธีการเปรียบเทียบรายคู่ของ Scheffe ได้ผลการเปรียบเทียบรายคู่ดังต่อไปนี้

ภาพรวม เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสพการณ์การทำงานน้อยกว่า ๕ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครูที่มีประสพการณ์การทำงาน ๖ – ๑๐ ปี และ ๑๑ – ๒๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ แตกต่างกับ ผู้บริหารและครูที่มีประสพการณ์การทำงานมากกว่า ๒๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนผู้บริหารและครูที่มีประสพการณ์การทำงาน ๑๑ – ๒๐ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกับ ผู้บริหารและครูที่มีประสพการณ์การทำงานมากกว่า ๒๐ ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ด้านกำหนดเป้าหมายและนโยบาย เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูมีประสพการณ์การทำงานน้อยกว่า ๕ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครูมีประสพการณ์การทำงาน ๖ – ๑๐ ปี, ๑๑ – ๒๐ ปี และมากกว่า ๒๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ส่วนผู้บริหารและครูมีประสพการณ์การทำงาน ๖ – ๑๐ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครูมีประสพการณ์การทำงาน ๑๑ – ๒๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ด้านการจัดกิจกรรม เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูประสพการณ์การทำงานน้อยกว่า ๕ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครูมีประสพการณ์การทำงาน ๖ – ๑๐ ปี, ๑๑ – ๒๐ ปี และมากกว่า ๒๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสพการณ์การทำงานน้อยกว่า ๕ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม

และจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ๑๑ – ๒๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ๑๑ – ๒๐ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า ๒๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ด้านการประเมินผล เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบ ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า ๕ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ๖ – ๑๐ ปี และ ๑๑ – ๒๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และยังพบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ๖ – ๑๐ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า ๒๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ๑๑ – ๒๐ ปี มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกับ ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า ๒๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

๕.๑.๔ ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของครูในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

- ๑) ด้านกำหนดเป้าหมายและนโยบาย ควรสร้างความเข้าใจในแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
- ๒) ด้านการจัดกิจกรรม ควรมีการเข้มงวดในเรื่องของการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมต่างๆ ของนักเรียนได้ร่วมปฏิบัติกับเพื่อนๆ ในโรงเรียน
- ๓) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับ ผู้ปกครอง ชุมชน โรงเรียนควรมีการจัดประชุมด้านการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมกับผู้ปกครองควรจัดกิจกรรมแสดงการสาธิต โดยการจำลองเหตุการณ์ให้นักเรียนแก้ปัญหาตามสถานการณ์ จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย
- ๔) ด้านการประเมินผล โรงเรียนควรมีการจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

๕.๒ อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของโรงเรียน โรงเรียนมัธยมเขตนบุรี กรุงเทพมหานคร มีประเด็นการนำมาอภิปรายผลดังนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมเขตนบุรี กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตนบุรี กรุงเทพมหานครทั้ง ๔ ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมัธยม เขตนบุรี ได้กำหนดเป้าหมายนโยบายของโรงเรียนเพื่อเป็นกรอบและแนวทางให้คณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปวางแผนการปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยม เขตนบุรี ได้อย่างถูกต้องและสามารถนำผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนไปเป็นกรอบในการติดตามและประเมินผลได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นายศรีโพธิ์ วายุพัทธร ที่กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายและนโยบาย คือการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมาย ในการดำเนินงานขององค์กรซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารขององค์กรและการจัดทำวิธีหรือแนวทางในการทำงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้การกำหนดนโยบายขององค์กรมีขั้นตอน ดังนี้ คือ ๑. การสำรวจข้อมูลขององค์กร ๒. การกำหนดนโยบายขององค์กร ๓. การกำหนดนโยบายต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงขององค์กรและสังคม ๔. นโยบายที่กำหนดขึ้นต้องปฏิบัติได้จริงผู้บริหารองค์กรต้องทำนโยบายและแผนงานไปปฏิบัติให้ได้อย่างจริงจัง เนื่องจากมีองค์กรจำนวนมากที่จัดทำนโยบายและแผนงานแล้วไม่ได้ทำนโยบายและแผนงานไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ทั้ง ๆ ที่ได้เสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นจำนวนมากในการจัดสัมมนากำหนดนโยบายและแผนงานขึ้นมา ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารองค์กรที่จะต้องกระทำให้นโยบายและแผนงานได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจัง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรม ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยม เขตนบุรี ได้สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในการนำเข้าไปสู่บทเรียน กิจกรรม หรือเนื้อหา โดยการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนหรือร่วมกับชุมชนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถ ความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์แก่ตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเดช ใจหวัง ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนบ้านไทย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม

ดำเนินการ ๓ กิจกรรม คือ ๑. กิจกรรมการสอดแทรกในการนำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรม หรือเนื้อหา ๒. กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยตรงเช่น การอบรมหน้าเสาธง ๓. กิจกรรมการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน โดยจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนจัดบรรยายสภาพแวดล้อมในโรงเรียนหรือร่วมกับชุมชน กลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความมั่นใจในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ตนเองทำให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบและซื่อสัตย์ให้แก่ตนเอง แต่ยังมีกลุ่มเป้าหมายส่วนหนึ่งที่ยังขาดความรับผิดชอบ ต้องส่งเสริมด้วยการอบรมหน้าเสาธง เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเป็นกรณีพิเศษ

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผล ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประเมินผลการปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนมัธยมเขตรอบบุรีที่จัดไว้เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการวิธีดำเนินการ รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ในด้านปัจจัยนำเข้าพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและมีการประสานงานกับบุคคล องค์กรภายนอกก่อนเริ่มดำเนินโครงการและระหว่างโครงการอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับพจนีย์ แพ่งศรีสารได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ โรงเรียนปิ่นสรวงยาลัยส่ววิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ผู้บริหาร หัวหน้าโครงการ และคณะดำเนินงานจำนวน ๖ คน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ จำนวน ๓๑๖ คน เครื่องมือในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า ด้านสภาพแวดล้อม โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายชัดเจนมาก ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเหตุผลและวัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีดำเนินการ รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนนั้นมีความเหมาะสมสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ในด้านปัจจัยนำเข้าโรงเรียนมีการจัดทำแผนการดำเนินงาน โครงการชัดเจนต่อเนื่องตามธรรมเนียมของโรงเรียนประมาณและจำนวนครูดำเนินงานอย่างเพียงพอและได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุกปี ในด้านกระบวนการ โรงเรียนมีการวางแผนก่อนที่จะเริ่มดำเนินงานอย่างเหมาะสมกิจกรรมที่จัดโครงการได้เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและมีการประสานงานกับบุคคล องค์กรภายนอก ๔๘ ทั้งก่อนเริ่มดำเนินโครงการและระหว่างดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอ และในด้านผลผลิตนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจในรูปแบบกิจกรรมระดับ

มาก และเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี รูปแบบของกิจกรรม ในโครงการมีความเหมาะสม วิ
สามารถบรรยายได้ชัดเจนมีความน่าสนใจ สนุกสนาน พร้อมกับสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม
สามารถพัฒนาจิตใจของนักเรียนให้ดีขึ้น ส่วนประ โยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ คือ กา
ได้รับฟังข้อคิดต่าง ๆ ที่เป็นประ โยชน์ สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถนำไปอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

๑) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๑ คือ ด้านกำหนดเป้าหมายและนโยบาย พบว่า
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดเป้าหมายและนโยบายเพื่อพัฒนาคุณธรรม
และจริยธรรมของโรงเรียนมัธยม เขตธนบุรีได้ดำเนินการอย่างโปร่งใสและชัดเจน ทั้งนี้เพ
ผู้บริหารได้จัดกิจกรรมและดำเนินขั้นตอนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนในการกำหนดเป้าหมาย
นโยบายจึงมีผลทำให้ทุกคนมีความเข้าใจและพอใจในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้อง
กับแนวคิดของ พัฒนา ว่องชนาการ ที่กล่าวว่าได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนโกวิทท้าวรังเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนโกวิทท้าว
รังเชียงใหม่มีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยการกำหนดเป้าหมาย นโยบายใน
การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมเขต
กรุงเทพมหานคร ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้
เป็นไปตามปรัชญาและนโยบายของโรงเรียน พร้อมทั้งมีการวางเป้าหมายในด้านการดำเนิน
ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และมีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามปรัชญาของโรงเรียนคือความ
รู้ ดี มีคุณธรรม เอื้อประโยชน์สังคม ซึ่งเห็นว่าโรงเรียนมีทิศทางในการจัดการศึกษาตามปรัชญา
การศึกษาแห่งชาติที่มุ่งเน้นให้เด็กไทย “เก่ง ดี มีสุข” ซึ่งสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจแ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนา
ประเทศเพื่อมุ่งสู่การพัฒนาเสริมสร้าง “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็น
ธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ” **ประกาศรี สิริอำไพ** กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรมเป็น
เครื่องกำหนดหลักปฏิบัติในการดำรงชีวิตเป็นแนวทางให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน
ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นไปตามปรัชญาและนโยบายของโรงเรียน อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะผู้บริหารและคณาจารย์โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรีได้ร่วมกันกำหนดแนวทางในการ
ดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมด้านการกำหนดเป้าหมาย และปรัชญา นโยบาย เช่น
การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร เป็นต้นทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการ
ทำงานร่วมกันและก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันของความเป็นเจ้าของร่วมกันในการสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนา

คุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านการกำหนดปรัชญา นโยบายและเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องดังนี้ ศึกษาปัญหาเพื่อกำหนดปรัชญา นโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน โดยสำรวจสภาพปัญหาในเรื่องจริยธรรมด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เช่น การตรง ต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทนว่าอยู่ในสภาพ เช่นไร พิจารณาแนวโน้มในอนาคตที่สังคมต้องการให้คุณลักษณะอย่างไร เช่นสังคมต้องการให้คนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นต้น นำผลจากการดำเนินงานที่กล่าวมาข้างต้นมาพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นปัญหา และในอนาคตสังคมต้องการให้คนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างความเข้าใจในแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี ได้มีการพัฒนากระบวนการสร้าง ความดีที่มีประเด็นหลักอยู่ด้วยกัน คือ ๑. ดีมีคุณธรรม ครอบครัวดีมีคุณธรรม และชุมชนดีมี คุณธรรมเพื่อพัฒนากระบวนการส่งเสริมความดีมีคุณธรรมให้กับคนใน ครอบครัวและชุมชนใ การสร้างกระบวนการพัฒนาคนดี เช่นการยกย่องเชิดชูเกียรติคนดีมีคุณธรรมนำมาเป็นต้นแบบของ ชุมชนสังคมให้กำลังใจคนทำดีทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม โรงเรียนสอนวิชาศีลธรรมที่เน้นก ฎปฏิบัติจริง ร่วมกิจกรรมกับวัดเพิ่มชั่วโมงสอนจริยธรรม ฝึกให้เด็กนั่งสมาธิ จัดหาสมุดบันทึกความ ดีให้เด็กบันทึก แข่งขันตอบปัญหาธรรมะ มีกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนใช้วัดเป็น ศูนย์การพัฒนา คุณธรรมความดีใช้กิจกรรมทางศาสนาช่วยสอนให้ชนบธรรมนิยมประเพณีดั้งเดิม ช่วยกล่อมเกลามาจากวิถีชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ .จุมพล พูลภัทรชีวิน ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิจัยและพัฒนากระบวนการสร้างความดีมีคุณธรรมจากการศึกษา พิจารณาจาก ๓ ประเด็นหลัก คือ คนดีมีคุณธรรม ครอบครัวดีมีคุณธรรม และชุมชนดีมีคุณธรรมโดยมีวัตถุประสงค์คือเพื่อสำรวจ องค์ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์และวิธีคัดสรรคน ครอบครัวชุมชนดี มีคุณธรรมและเ กระบวนการส่งเสริมความดีมีคุณธรรมให้กับคน ครอบครัวชุมชนได้ใช้วิธีการศึกษาภาคสนามโดย การสนทนากลุ่มในระดับชุมชนและระดับจังหวัดของ ๑จังหวัดคือ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพชรบุรี และพิษณุโลกผลการวิจัยพบว่า กระบวนการส่งเสริมความดี มีคุณธรรมในระดับบุคคลคือการ พัฒนาตนเองตามแนวใคร่ศึกษาคือศีล สมาธิ ปัญญา ตัวเราเป็นตัวอย่างที่ดี พ่อแม่ทำตนเป็นต้นแบบ ที่ดี ให้การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง สร้างครอบครัวให้อบอุ่นเข้มแข็ง เอื้อเพื่อต่อกัน การอบรมเด็กและ เยาวชนให้เป็นคนดี พัฒนาเมื่อเติบโตใหญ่ ปลูกฝังให้เด็กรู้จักเข้าวัดฟังธรรม ทำบุญเพื่อให้เด็กซึมซา ความดีงาม ครูเป็นแบบอย่างและสอนคุณธรรมจริยธรรม ร่วมมือส่งเสริมและพัฒนาคนดี เช่นการ ยกย่องเชิดชูเกียรติคนดีมีคุณธรรมนำมาเป็นต้นแบบของชุมชนสังคมให้กำลังใจ รายบุคคลและรายกลุ่ม โรงเรียนสอนวิชาศีลธรรมที่เน้นการปฏิบัติจริง ร่วมกิจกรรมกับวัด

ชั่วโมงสอนจริยธรรม ฝึกให้เด็กนั่งสมาธิ จัดหาสมุดบันทึกความดีให้เด็กบันทึก แข่งขันตอบปัญหาธรรมะ มีกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ใช้วัดเป็นศูนย์การพัฒนา คุณธรรมความดีไว้ กิจกรรมทางศาสนาช่วยสอนให้ชนบทรอบนิคมประเพณีดั้งเดิมช่วยกล่อมเกลามาจากวิถีชีวิต กิจกรรมที่ดีมารองรับโดยมีฐานจากวัฒนธรรมท้องถิ่น ในระดับครอบครัว พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจกันเข้าใจถึงความแตกต่าง รู้จักปรับตัวเข้าหากัน มีความอดทนในการเลี้ยงลูกให้เป็น ส่งเสริมลูกทั้งด้านการศึกษา และการเป็นคนดี มีกิจกรรมที่สมาชิกทั้งครอบครัวทำร่วมกัน เข้าร่วม ประเพณีท้องถิ่น สังคมมีการประกาศยกย่องครอบครัวที่ปฏิบัติได้เหมาะสม เช่น แม่ดีเด่น พ่อดีเด่น ลูกกตัญญู ระดับชุมชนคนในชุมชนทุกระดับต้องเป็นแบบอย่างที่ดีสร้างความร่วมมือในการส คนดี สังคมดีจากบ้าน วัด โรงเรียนยกย่องคนดีให้เป็นแบบอย่างของชุมชนสร้างศักยภาพและความ เข้มแข็งของชุมชน สร้างครอบครัวที่ดี สร้างอาชีพที่มั่นคงในชุมชนสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามาใช้ ดูแลสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริม การสร้างคนดี ชุมชนดี สังคมให้เพิ่มมากขึ้น

๒) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๒ คือ ด้านการจัดกิจกรรม พบว่า โดยรวมอยู่ใน ระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินการของโรงเรียนมัธยม เขตธนบุรีที่ประสบผลสำเร็จ ขึ้นอยู่กับ การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่คณะผู้บริหารและคณาจารย์ของโรงเรียน มัธยม เขตธนบุรี ได้ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อนักเรียน เพราะตระหนักดีว่าถ้าเกิดที่บ้านเมืองขาดความสามัคคีของคนในชาติ กิจกรรมที่ดำเนินการจะหล่นหลอมให้ให้นักเรียนยังคงรัก กัน และการที่โรงเรียนส่งเสริมการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับมารยาทที่ดีงามของไทย เช่น การทำความ เคารพ การจัดประกวดมารยาท และการเข้าร่วมงานประเพณีต่างๆ เช่น การแห่เทียนพรรษา การ ทำบุญตักบาตร ในวันสำคัญทางศาสนา การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ และนำนักเรียนไปทัศน ศึกษาดูตามแหล่งเรียนรู้ และสถานที่ต่างๆจะหล่อหลอมให้นักเรียนเป็นคนดีในสังคม และรัก ประเพณีที่ดีของไทยต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รัชชชัย ชัยจิรฉายากุล ที่กล่าวว่า ความ คิดเห็นในเรื่องการสอนจริยธรรมว่าควรแก้ปัญหาจริยธรรมโดยมุ่งไปที่เด็กและผู้ใหญ่ และส่งเสริม ให้นักเรียนบันทึกการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมประเพณีไทยในโอกาสต่างๆคือการนำผลดีจากการเข้า ร่วมกิจกรรมและข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติในโอกาสต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี ได้สร้างคุณธรรมและ จริยธรรมในสถานศึกษา และกำหนดให้ ครู อาจารย์มีบทบาทที่สำคัญในการนำและการ คุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทั้งร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะการมองโลก ในแง่ดี มีเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ทั้งนี้เพราะสิ่งที่รู้สึกในจิตใจสามารถสะท้อนออกมาเป็นพฤติกรรม

ภายนอก ครูจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ชรี ฐปะวิเชตร์ ได้ศึกษาเรื่อง ความเห็นการแก้ไขหรือการสร้างคุณธรรมและจริยธรรม จากการศึกษา พบว่า ครูอาจารย์มีส่วนสำคัญในการนำและการสร้างคุณธรรม จริยธรรม เพราะเป็นเรื่องภายในจิต สะท้อนออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอก ครูจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งนี้ในการจัดการเรียนรู้ของ โรงเรียนมัธยมเขตนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การ สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและทักษะชีวิตให้แก่ นักเรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ เช่นการแสดงความเคารพ ความรับผิดชอบ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมต่างๆของ นักเรียนได้ร่วมปฏิบัติกับเพื่อนๆใน โรงเรียนอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะผู้บริหารและ คณาจารย์ของโรงเรียนมัธยม เขตนบุรี ได้มีคุณธรรมกำหนดกิจกรรมและเวลาในการดำเนินการ สอดคล้องกับตารางเรียนวิชาปกติ ทำให้นักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างพร้อมเพียง เพราะไม่กระทบกับงานวิชาการด้านอื่นของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ นวลศรี ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาพฤติกรรม จากการศึกษา พบว่า แนวทางการพัฒนา พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนหัวหินวิทยาคม พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนทุกคนต้องจัดเวลาและกิจกรรมให้เป็นไปในทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเดช ใจหวัง ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาคุณธรรมจริ ยักเรียนโรงเรียนบ้านไทย อำเภอบึง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมี คุณธรรมจริยธรรมให้กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมไม่ให้กิจกรรมนั้นกระทบกับตาราง เรียนปกติ โดยตรงแต่สามารถกำหนดกิจกรรมดังกล่าวในกรอบเวลาอื่น เช่น การอบรมหน้าเสา ชิงกิจกรรมการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน

๓) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๓ คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและ ชุมชน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มาก สามารถอภิปรายผลได้ว่า คณะผู้บริหารและคณาจารย์ โรงเรียนมัธยม เขตนบุรีมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน เพราะทาง โรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมมากในการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียน กล่าวคือทางโรงเรียนประสานความร่วมมือให้ผู้ปกครองและชุมชน การคอยสอดส่องดูแลเรื่องเ เสพติด การฝึกให้ความเคารพบนอบต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ และผู้ใหญ่ อบรมไม่ให้เป็นคนล็กเล็ก ขโมยน้อย แนะนำการใช้จ่ายตามความจำเป็นฝึกให้รู้จักดูแลสิ่งของ ทรัพย์สินของตนแ ละส่งเสริมให้ประพฤติปฏิบัติเป็นคนดีต่อสังคม ไม่ให้คดไปสู่อสถานที่ไม่ดี ซึ่งสอดคล้อง กับ นโยบาย สังคมของภาครัฐบาล ที่กล่าวว่า จะมุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมที่เข้มแข็งให้คนในชาติ อยู่เย็นเป็นสุข ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ บนพื้นฐานของคุณธรรม ในส่วนของภาคการศึกษาได้กำหนดไว้ว่า

เร่งรัดปฏิรูปเชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมกับการโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น วันพ่อ วันแม่ และโรงเรียนมีการจัดให้นักเรียนเข้าค่ายคุณธรรม จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน มีทั้งกิจกรรมที่โรงเรียนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียน และกิจกรรมที่โรงเรียนจัดร่วมกับผู้ปกครอง และวัด ในวันสำคัญต่างๆ ทั้งยังมีการจัดเข้าค่ายคุณธรรม สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าเป็นการร่วมมือกันของทุกฝ่าย ในการร่วมกันส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของเยาวชน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โรงเรียน บ้าน วัด และชุมชนมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะผู้บริหารและคณาจารย์โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี ร่วมกันประสานความสัมพันธ์ให้บ้านและวัดเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนร่วมกับทางโรงเรียนโดยเฉพาะวัดเป็นที่ยอมรับนับถือและเป็นที่พึ่งทางใจ เพราะว่าพระภิกษุส่วนมากให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาทั่วไปได้แก่ปัญหาทางด้านการเรียน การเงิน สุขภาพ วิธีการให้คำปรึกษาโดยส่วนมากให้คำแนะนำปรึกษาที่วัดเมื่อนักเรียนไปปฏิบัติกิจกรรมที่วัด โดยพระภิกษุหรือวัด เป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงนภา ภักดีศิริวงษ์ ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสถาบันศาสนาในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดนนทบุรี จากการศึกษาพบว่า ๑.ด้านการสั่งสอนอบรมทางด้านจริยธรรม พระภิกษุส่วนมากให้การสั่งสอนอบรมมากกว่าสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง และเมื่อนักเรียนมาประกอบกิจกรรมที่วัด เนื้อหาที่พระภิกษุสั่งสอนมากที่สุด คือ เรื่องความเมตตา กรุณา ความกตัญญู ๒.ด้านการสนับสนุนกิจกรรมทางด้านการส่งเสริมจริยธรรมพระภิกษุส่วนมากมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา ต่างๆ การจัดโครงการอบรมศีลธรรมนักเรียนในภาคฤดูร้อน โดยเป็นผู้ให้ความร่วมมือแก่คณะครู อาจารย์ ให้การสนับสนุนด้านอุปกรณ์ และสถานที่ ๓. ด้านการให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่นักเรียน พระภิกษุส่วนมากให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาทั่วไปได้แก่ ปัญหาทางด้านการเรียน การเงิน สุขภาพ วิธีการให้คำปรึกษา โดยส่วนมากให้คำแนะนำปรึกษาที่วัด เมื่อนักเรียนไปปฏิบัติกิจกรรมที่วัด ๔. ด้านการเป็นสื่อกลางระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน พระภิกษุส่วนมากเคยมีส่วนร่วมในการชักชวนชาวสา เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา การทำบุญ ตักบาตร และพิธีพุทธมาฆะ วิธีการที่พระภิกษุใช้ ในการชักชวนสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุดคือ การบอกแก่สมาชิกในชุมชน สมาชิกในชุมชนมาประกอบกิจกรรมทางศาสนา

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการจัดประชุมด้านการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะผู้บริหารและคณาจารย์โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรีมีแนวทางการดำเนินงานโดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาจิตพิสัยเมื่อเด็กนำไปปฏิบัติให้ผู้ปกครองเห็นจะทำให้ผู้ปกครองเห็นคุณค่า และเกิดความสำนึกที่จะให้ความร่วมมือและ โรงเรียนขอความร่วมมือจากสถาบันทางศาสนา ชุมชน ผู้นำท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมควบคู่กันไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิ **กรมวิชาการ** กระทรวงศึกษาธิการได้ศึกษาเรื่อง แนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมด้าน การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน จากการศึกษา พบว่า การจัดประชุมชี้แจง ขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองประเมินการพัฒนาจิตพิสัยของนักเรียนที่บ้าน จัดให้มีการพบปะผู้ปกครอง เช่น การเยี่ยมบ้านหรือเชิญมาร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน ครูไปร่วมกิจกรรมที่สำคัญที่หมู่บ้าน ครูการจัดกิจกรรมพัฒนาจิตพิสัย เมื่อเด็กนำไปปฏิบัติให้ผู้ปกครองเห็นจะทำให้ผู้ปกครองเห็นคุณค่า และเกิดความสำนึกที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาจิตพิสัย และ โรงเรียนขอความร่วมมือจากสถาบันทางศาสนาในชุมชน ผู้นำท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อเข้ามาช่วยกันพัฒนาจิตพิสัยขอ กรเรียน ขณะเดียวกันการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองซึ่งโรงเรียนมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

๔) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๔ คือ ด้านการประเมินผล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะผู้บริหารและคณาจารย์โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี ดำเนินงานด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม พร้อมทั้งมีแบบประเมินผลการและรายงานสรุปผลการดำเนินการด้านกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพราะว่าการประเมินผลการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างมาก ต้องดูสภาพแวดล้อม ตัวนักเรียน ตัวครู หรือ กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เช่น การประเมินอาจใช้ได้หลาย ๆวิธีโดยการสังเกต การประเมินตนเอง การสัมภาษณ์ การใช้สังคมมิติ และกลุ่มรายงานเป็นต้นทำให้เราทราบรายละเอียดผลการดำเนินงานข้อดีหรือข้อบกพร่องต่างของโรงเรียน เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดข **ทิพวรรณ แสนมงคล** ที่กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการตีความหมายและการตัดสินใจคุณค่าจากส่วนที่วัดได้จากการวัดผล โดยมีวัตถุประสงค์เป็นคำกำหนดว่ากิจกรรมนั้นดีหรือเลวอย่างไรเหมาะสมประการใด เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีเกณฑ์การประเมินผลการเรียนที่ชัดเจนทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะผู้บริหารและคณาจารย์โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี ได้การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน มีแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมทั้งดี สภาพแวดล้อมโดยโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนมากซึ่งสอดคล้องกับหลักการเหตุผลและ วัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีดำเนินการ รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนนั้นมีความเหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงนิษฐ์ แฝงศรีสาร ได้ศึกษาเรื่อง การ ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ โรงเรียนปิ่นส รอยเขลส่ววิทยาลัย อำเภอเมืองเชียงใหม่จากการศึกษา พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนมีการจัดทำ แผนการดำเนินงานโครงการชัดเจนต่อเนื่องตามธรรมนูญของโรงเรียน มีงบประมาณและจำนวนครู ดำเนินงานอย่างเพียงพอและได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองทุกปี ในด้านกระบวนการ โรงเรียน มีการวางแผนก่อนที่จะเริ่มดำเนินงานอย่างเหมาะสมกิจกรรมที่จัดในโครงการได้เปิดโอกาสใ นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและมีการประสานงานกับบุคคล องค์กรภายนอก ๔๘ ทั้งก่อนเริ่มดำเนิน โครงการและระหว่างดำเนิน โครงการอย่างสม่ำเสมอ และในด้านผลผลิต นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจในรูปแบบกิจกรรมระดับมาก และเห็นว่าเป็นโครงการ ที่ดี รูปแบบของกิจกรรม ในโครงการมีความเหมาะสม วิทยากรสามารถบรรยายได้ ดเจนมีความ น่าสนใจ สนุกสนาน พร้อมกับสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม สามารถพัฒนาจิตใจของนักเรียนให้ดีขึ้น ส่วนประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ คือ การได้รับฟังข้อคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันได้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานส่งเส ิคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คณะผู้บริหารและคณาจารย์โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี ได้จัดทำรายงานการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนใ ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้เพื่อทราบความก้าวหน้าและแก้ไขข้อบกพร่อง กิจกรรมที่คณะผู้บริหาร และคณาจารย์โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรีจัดนั้นได้มีการจัดหมุนเวียนทั้งปีส่วนใหญ่เป็นกิจกรรม เกี่ยวกับพุทธศาสนา และวันสำคัญตามคตินิยมของชาติ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมใหม่ในการสร้า เสริมนักเรียนเปิดหูตาความดี โครงการเด็กดี โครงการของหายได้คืน โครงการพบพระชำระใจ เป็น ดัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สักดิ์ชัย นิรัญทวี และคณะ ได้ศึกษาเรื่อง “รายงานการประเมิน การจัดการการเรียนรู้ จากการศึกษา พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า กิจกรรมที่จัดหมุนเวียนทั้งปีส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับพุทธ ศาสนา และวันสำคัญตามคตินิยมของชาติ เช่นการทำบุญใส่บาตรในวันหนึ่งของสัปดาห์ นิมนต์พระมาเป็นองค์บรรยายธรรม กิจกรรมวันสำคัญกิจกรรมทุกกิจกรรมของโรงเรียนมีส่วน

ร่วมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาทในกีฬา มีการเตรียมการของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ในกิจกรรมนี้หากโรงเรียนเข้าใจ นักเรียนจะมีโอกาสพัฒนาคุณ
จริยธรรมเกือบทุกด้าน นอกจากนี้การปลูกฝัง ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมยังสามารถทำได้ดี ในช่วง
เวลากิจกรรมหน้าเสาธงการประกาศความดี ความไม่ดี การแก้พฤติกรรมโรงเรียนกระทำใน
ช่วงเวลานี้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมใหม่ในการสร้างเสริมนักเรียนเปิดหูตาคความดี โครงการเด็ก
ดี โครงการของหาญได้คืน โครงการพบพระชำระใจ เป็นต้นส่วนการเรียนรู้ในห้องเรียน การอบรม
คุณธรรมจริยธรรมอยู่ในลักษณะ ว่ากล่าวสั่งสอน แทรกเข้าไปในเวลาที่สอน หรือเวลาที่พบเห็น
พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การไม่ส่งการบ้าน ไม่นำหนังสือมาเรียน คุยกันในขณะที่ครูสอน
โดยครูส่วนใหญ่เอาใจใส่กับพฤติกรรมนักเรียนที่ไม่เหมาะสมมีการประสานกับผู้
โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่นำเอาขบวนการการเรียนรู้ที่ใช้การพัฒนาคตามวัยหรือพัฒนาสมองเป็นฐา
มาใช้ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

๕.๒.๒ การทดสอบสมมติฐาน ที่ว่า เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน
ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยม
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ได้ผลวิเคราะห์
ดังต่อไปนี้

๑. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ผู้บริหารและครู เพศชาย กับ เพศหญิง
ดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า คุณธรรม
จริยธรรมและความดีเป็นสิ่งสากลที่ชนทุกหมู่ ทุกนาม และทุกเพศ ทุกวัย มีความเห็นในแนวท
เดียวกัน ส่วนการนำไปปฏิบัติเป็นอีกเรื่องซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับความรู้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อ
พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนเป็นสิ่งที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมความดี ผู้บริหารและครู เพศ
ชาย กับ เพศหญิง จึงมีความเห็นที่สอดคล้องกัน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สงกรานต์ เนิน
หาด ซึ่งทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนในทัศนะของครูโร ะ
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรม
ของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูชายและครูหญิงทั้ง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างทุ
ด้าน

๒. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ผู้บริหารและครู อายุต่างกัน มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่าเนื่องจากอายุและประสบการณ์ในการทำงานและประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของผู้บริหารและครูต่างกันมีผลทำให้มุมมองในการดำเนินงานหรือปฏิบัติการจะต่างกันไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพนธ์ อัมมสุทธกาญจน์ ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนอนุบาล จังหวัดชลบุรี พบว่า ในภาพรวม ครู - อาจารย์ มีความต้องการในระดับมากทุกด้านซึ่ง ครู - อาจารย์ มีความต้องการพัฒนาทั้ง ๕ ด้านในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่ามีความต้องการพัฒนาโดยเรียงตามลำดับคือ ต้องการพัฒนาด้านการเข้ารับการฝึกอบรม มากที่สุด ต้องการในการพัฒนาด้านการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ด้านการทัศนศึกษาต่อ รองลงมาตามลำดับและมีความต้องการ ได้รับการพิจารณาด้านการเลื่อนตำแหน่งทางการบริหารเป็นลำดับสุดท้าย เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยบุคคล ครู-อาจารย์ที่มี อายุ วุฒิการศึกษา และอายุราชการแตกต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาแตกต่างกัน

๓. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ผู้บริหารและครู วุฒิการศึกษาต่างกัน มีการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่าเนื่องจากวุฒิการศึกษาของผู้บริหารและครูต่างกันมีผลทำให้การวิเคราะห์ปัญหา แนวทางการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ซึ่งมีผลทำให้มุมมองในการดำเนินงานหรือปฏิบัติการจะต่างกัน เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรัญญา บุญยงค์ ทำการศึกษา เรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรด้านการศึกษา: ศึกษากรณีของเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ครู - อาจารย์ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรีมีความต้องการพัฒนาการศึกษาต่อ และความต้องการพัฒนาการเข้ารับการฝึกอบรมมากที่สุดรองลงมาตามลำดับคือด้านการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการด้านการศึกษาดูงานและฝึกงานและด้านการพัฒนาตนเองเป็นลำดับน้อยที่สุดการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์พบ - อาจารย์ ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการและความต้องการพัฒนาการศึกษาดูงานและฝึกงานแตกต่างกันและพบว่าวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาแตกต่างกัน

๔. จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่าผู้บริหารและครู ประสบการณ์การทำงานต่างกัน การดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อธิบายได้ว่า ผู้บริหารและ ครูมีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีมุมมองต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในโรงเรียนมัธยมเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริยัญญา บุญยงค์ทำการศึกษา เรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากร การศึกษา: ศึกษากรณีของเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ครู – อาจารย์ ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรีมีความต้องการพัฒนาการศึกษาต่อ และความต้องการพัฒนาการเข้ารับการศึกษาฝึกอบรมมากที่สุดรองลงมาตามลำดับคือด้านการ ดำเนินทางวิชาการด้านการศึกษาคูงานและฝึกงานและด้านการพัฒนาตนเองเป็นลำดับน้อยที่สุด การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์พบว่า ครู-อาจารย์ ที่มีอายุต่างกัน มีความ ต้องการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการและความต้องการพัฒนาการศึกษาคูงานและฝึกงานแตกต่างกัน และพบว่าวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาแตกต่างกัน

๕.๒.๓ การวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

๑. จากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลด้านที่ ๑ คือ ด้านการกำหนดเป้าหมาย และนโยบายพบว่า ข้อที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นไปตามปรัชญาและนโยบายของโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พัฒนา ว่องชนากการ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ โรงเรียนโกวิทจรัสเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนโกวิทจรัสเชียงใหม่มีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยการกำหนดเป้าหมาย นโยบายในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นไปตามปรัชญาและนโยบายของโรงเรียน พร้อมทั้งมีการวางเป้าหมายในด้านการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม และมีการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามปรัชญาของโรงเรียนคือความรู้ดี มีคุณธรรม เอื้อประโยชน์สังคม ซึ่งให้เห็นว่าโรงเรียนมีทิศทางในการจัดการศึกษาตามปรัชญาการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งเน้นให้เด็กไทย “เก่ง ดี มีสุข” ซึ่งสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศว่า มุ่งสู่การพัฒนาเสริมสร้าง “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกัน

ต่อการเปลี่ยนแปลง” ประภาศรี สีหอำไพ กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรมเป็นเครื่องกำหนดหลักปฏิบัติในการดำรงชีวิตเป็นแนวทางให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย

๒. จากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลด้านที่ ๒ คือด้านการจัดกิจกรรม พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่สูงสุด คือครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย รัชชชัย ชัยจิรฉายากุล ที่กล่าวว่า ความคิดเห็นในเรื่องการสอนจริยธรรมว่าควรแก้ปัญหาจริยธรรมโดยมุ่งไปที่เด็กและผู้ใหญ่ และส่งเสริมให้นักเรียนบันทึกการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมประเพณีไทย ในโอกาสต่างๆคือการนำผลดีจากการเข้าร่วมกิจกรรมและข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติในโอกาสต่อไป

๓. จากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลด้านที่ ๓ คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชน พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ โรงเรียน บ้าน วัด และชุมชนมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสังคมของภาครัฐบาล ที่กล่าวว่า จะมุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมที่เข้มแข็งให้คนในชาติ อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์ บนพื้นฐานของคุณธรรม ในส่วนของภาคการศึกษาได้กำหนดไว้ว่า จะเร่งรัดปฏิ เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา กา ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมกับการโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น วันพ่อ วันแม่ และโรงเรียนมีการจัดให้นักเรียนเข้าค่ายคุณธรรม จากผลการศึกษา จึงให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน มีทั้งกิจกรรมที่โรงเรียน สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียน และกิจกรรมที่โรงเรียนจัดร่วมกับ ผู้ปกครอง และวัด ในวันสำคัญต่างๆ ทั้งยังมีการจัดเข้าค่ายคุณธรรม สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าเป็นการ ร่วมมือกันของทุกฝ่าย ในการร่วมกันส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของเยาวชน

๔. จากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลด้านที่ ๔ คือด้านการประเมินผล พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่ สูงสุด คือโรงเรียนมีแบบรายงานสรุปผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม, มีเกณฑ์การประเมินผลการเรียนที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยขอ ทิพวรรณ แสรมงคล ที่ กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการตีความหมายและการตัดสินใจคุณค่า จากส่วนที่วัดได้จากกา วัดผล โดยมีวัตถุประสงค์เป็นข้อกำหนดว่ากิจกรรมนั้นดีหรือเลวอย่างไรเหมาะสมประ ารใด เพื่อ นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้ว
สามารถสรุปผล ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนา ผู้บริหารและครูควรกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน วางแผนการดำเนินงานจัดทำให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเวลาเรียน โดยกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

๒. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพจริยธรรมของนักเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษาโดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากร ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการหรือเครือข่ายผู้ปกครองของโรงเรียนในการพัฒนาพฤติกรรม อบรมคุณธรรมนักเรียน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

๑. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

๒. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ชุมชน องค์กรศาสนา ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน